

Kladeňáček

11-12/ 2023

**Časopis Oblastní odbočky Kladno
SONS ČR, z. s.**

Vydává:

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, z. s.

Oblastní odbočka Kladno

Hřebečská 2678, 272 01 Kladno

Tel. 312 684 134, mob. 774 827 030

e-mail: kladno-odbocka@sons.cz

**Časopis vychází pro vnitřní potřebu členů Oblastní odbočky
SONS ČR, z. s. Kladno a jejích příznivců.
Je neprodejný.**

Kdo jsme:

Nejsme organizace, která za nevidomé rozhoduje a jedná, jsme nevidomí občané, kteří rozhodují a jednají sami za sebe.

Co nabízíme:

- základní poradenství v problematice zrakového postižení a kompenzačních pomůcek
- informace o službách, které poskytuje SONS ČR, z. s.
- klubová činnost: přednášky, besedy, společná setkání
- sportovní aktivity: zvuková střelba, stolní tenis Showdown, bowling, plavání
- společenské aktivity: divadlo, pravidelné zábavné akce
- poznávací zájezdy jednodenní, víkendové
- rekondiční pobyty s tematickým zaměřením

Kde nás najdete:

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, z. s.

Oblastní odbočka Kladno

Hřebečská 2678, 272 01 Kladno

Tel. 312 684 134, mobil 774 827 030

e-mail: kladno-odbocka@sons.cz

Úřední hodiny:

Pondělí a čtvrtek 9:00 – 13:00 hodin

Po předchozí domluvě lze i jindy.

Pracovnice:

Petra Kašánková

mobil 733 268 111

e-mail: kladno-odbocka@sons.cz

Rada oblastní odbočky:

Předseda: Antonín Bozděch

Místopředsedkyně: Hana Kuncová

Časopis naleznete na www.sons.cz/kladno a www.sonskladno.cz.

ZPRÁVY O DĚNÍ V NAŠÍ ODBOČCE V MĚSÍCI LISTOPADU 2023

Den otevřených dveří – pondělí 6. listopadu 2023, od 10:00 do 15:00 hodin, sídlo odbočky

Den otevřených dveří odbočka pořádá každý rok s cílem umožnit veřejnosti osobně se seznámit s činností odbočky, poznat její členy, dozvědět se o životě nevidomých a slabozrakých osob.

V rámci diskuze s dnešními návštěvníky pan předseda Antonín Bozděch informoval i o tom, jak jednat s nevidomou osobou, například nebát se používat výrazy typu „podívej se“ a další slova spojená se zrakovým vnímáním. Upozornil na chyby při snaze pomoci nevidomé osobě, doporučil, jak se v záležitosti pomoci chovat a jak se vypořádat s negativní reakcí nevidomé osoby na nabídku pomoci. Nejlepší je pomoc zbytečně nenabízet, ale poskytnout ji, pokud o ni nevidomá osoba projeví zájem. Někteří si s panem předsedou vyzkoušeli, jak probíhá doprovázení nevidomé osoby a chůzi s bílou holí. Mnohé zaujaly připravené kompenzační pomůcky, které bylo možno vyzkoušet.

Dlouze se jednalo s nevidomou návštěvnící, která přišla v doprovodu pracovnice Dobrovolnického centra Kladno. Paní informovala o problému s autobusovou dopravou, kdy najíždí do zastávky více autobusů a nelze tak identifikovat jednotlivé spoje, řidiči vypínají hlášení stanic a přes denní stížnosti dopravci nedochází k nápravě. Paní tuto situaci řešila s oddělením bariér na ústředí SONS ČR, z. s., kde byla odkázána na naši odbočku. Slíbili jsme, že za odbočku dopravce v záležitosti oslovíme.

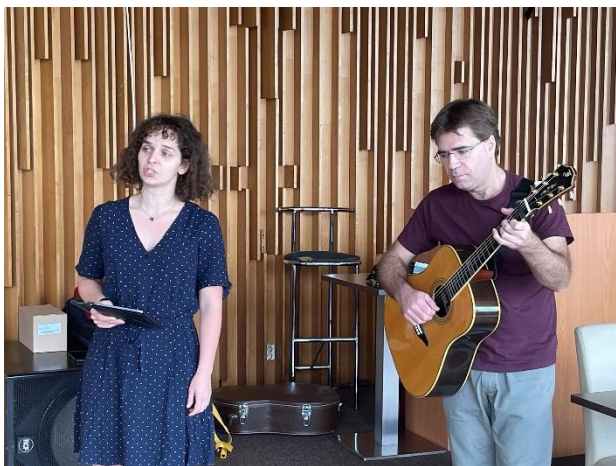
Den otevřených dveří proběhl poklidně a příjemně.

Den nevidomých, slavnostní zasedání Oblastního shromáždění – sobota 11. listopadu 2023 od 10:00 do 14:00 hodin, sál Hotelu Kladno

Slavnostní zasedání Oblastního shromáždění, Den nevidomých, začalo neoficiálně v 9:15 hodin z důvodu výběru členských poplatků na rok 2024, příspěvků na činnost odbočky a příspěvků na dnešní oběd. Jakmile byly tyto formality se členy vyřízeny, předseda odbočky pan Antonín Bozděch přivítal všechny přítomné a v úvodu poprosil o minutu ticha za zesnulé členy odbočky. Panem předsedou byli přivítáni noví členové odbočky. Pan předseda seznámil členy s programem, který byl proti pozvánce upraven v pořadí účinkování hostů a projednávaných bodů.

Pan předseda po úvodním slovu představil prvního hosta, pana doktora MUDr. Martina Čepelíka z Thomayerovy nemocnice, kliniky dětské chirurgie a traumatologie a paní Andreu Minevu, společně vystupující jako písničkářské duo. Vlastní písně, některé vycházející z praxe pana doktora, přítomné členy rozesmály, nebo naopak bylo v sále ticho. Dlouhý potlesk a hlasité ovace svědčily o tom, že se vystoupení všem líbilo. Někteří členové využili možnosti zakoupit si CD dua s vánočními písněmi z celého světa.

Po skončení hudebního vystoupení pan předseda přivítal pana Michala Šímu, vedoucího Krajského střediska Praha a Středočeský kraj organizace Tyfloservis, o.p.s..

Pan Šíma v rámci své přednášky informoval o očních onemocněních, majících za následek poškození zraku až jeho trvalou ztrátu. Předvedl používání bílé hole a majáčku, pomůcek pomáhajících nevidomým osobám při prostorové orientaci. Pan Šíma na přednášku přivezl širokou nabídku kompenzačních pomůcek, které si mohli členové prohlédnout, vyzkoušet, s panem Šímu diskutovali o svých obtížích, radili se o pomůčkách, mnozí využili možnosti vyzkoušet si pomocí speciálních brýlí simulaci očních vad.

Další bod se týkal oblastní rady. V souvislosti s ukončením členství paní Miloslavy Bendové v odbočce a v oblastní radě bylo panem předsedou Antonínem Bozděchem navrženo doplnit oblastní radu dle návrhu členů oblastní rady o paní Hanu Hanusovou, která oblastní radě vyjádřila svůj souhlas. Volba paní Hany Hanusové kooptací byla jednohlasně přijata a paní Hana Hanusová byla zvolena členkou oblastní rady.

Poté byly na programu zprávy o činnosti a hospodaření odbočky a informace k rekondičnímu pobytu na rok 2024. K těmto bodům předseda pan Antonín Bozděch vyzval ke slovu paní Petru Kaštánkovou. Ta seznámila členy s akcemi odbočky od 1. listopadu 2022 do 31. října 2023, podala informace o hospodaření odbočky za období od 1. listopadu 2022 do 31. října 2023, o proběhlé kontrole revizní komisí dne 6. listopadu 2023 s tím, že nebyly shledány žádné nedostatky. Dále seznámila přítomné s plánem akcí na rok 2024 s tím, že některé akce jsou již pevně domluvené a nepředpokládá se u nich změna, některé jsou v jednání. Upozornila, že se jedná o předběžný plán a je třeba počítat s tím, že v něm mohou nastat změny. Představila přítomným plán hospodaření na rok 2024. Plán vychází jak předem znalých příjmů a výdajů, tak z předpokládaných příjmů a výdajů odbočky. Zahrnuty jsou již podaná žádost o grant u Nadace MONETA Clementia, žádosti o dotace plánované k podání v roce 2024 (Statutární město Kladno, nadace Světluška).

Členové byli dále paní Kašánkovou seznámeni s tím, že rekondiční pobyt se v roce 2024 bude konat opět v Zotavovně Pracov. Termín pobytu je domluven na 20. až 27. července. Opět budeme žádat o dotaci Ministerstvo zdravotnictví ČR, dále o dotaci od nadace Světluška, která bude podána v lednu 2024. Pobytu se týká podaná žádost o grant u Nadace MONETA Clementia, která by měla pokrýt náklady na autobusovou přepravu. Příspěvky členů se budou odvíjet podle úspěšnosti dotací.

Následně pan předseda Antonín Bozděch vyzval přítomné k diskuzi. Paní Kašánková ještě seznámila přítomné členy s představením ve Středočeském divadle Kladno v měsíci listopadu. Zároveň požádala členy, aby pokud možno během příštího týdne přinesli plavecké hodinky, aby jim mohl být doplněn kredit ze zbývajících finančních prostředků dotace z Fondu primátora.

Po projednání všech bodů programu bylo schváleno usnesení.

Závěrem slavnostního zasedání byl podán oběd.

Zasedání skončilo ve 14:00 hodin.

Cesta do slepecké duše – úterý 15. listopadu od 10:00 do 19:30 hodin, Středočeská vědecká knihovna v Kladně

Jednalo se o celodenní osvětovou akci Středočeské vědecké knihovny v Kladně uspořádanou ve spolupráci s několika organizacemi.

"Jaký je život ve tmě či v pološeru je pro zdravý zrak těžko představitelné. Když slyším o terapii zraku, chce se mi smát, toto není můj případ. Pojďme se o to naše podělit s ostatními."

Přibližně takto se vyjádřil předseda Miloš Burda, když společně s paní Barborou Šabartovou ze Středočeské vědecké knihovny v Kladně hovořili o nevidomých a přišla myšlenka na pořádání nějaké vhodné akce. Pan Burda tehdy vyřkl její název „Cesta do slepecké duše“. Bohužel se jejího konání z důvodu úmrtí nedožil.

Pozvánka zněla: „Nechte se vtáhnout do světa prapodivné světelnosti či úplné tmy. Jak žijí lidé se zrakovým postižením a jaké možnosti jim svět kolem nás nabízí, vám představí celodenní osvětová akce Cesta do slepecké duše. S několika významnými organizacemi s působností v našem regionu a v Praze pro vás připravujeme interaktivní multidisciplinární den, kde si na své přijdou nejen děti a mládež, ale také například i pedagogové či umělci.“

Akce proběhla tak, že nejen dala znění pozvánky smysl, ale předčila očekávání pořadatele i zúčastněných organizací. Dopoledne bylo návštěvností nejvíce využito předškolními zařízeními a prvním stupněm základních škol.

Naši odbočku na akci prezentovali předseda Antonín Bozděch, Eva Vaňková a Petra Kaštánková. Pan Bozděch odpovídal na dotazy pedagogů, dětí a dospělých, kteří se zajímali o život nevidomého člověka a jak konkrétně on sám zvládá běžné činnosti, jako je třeba nákup. Děti si po instrukci pana předsedy mohly vyzkoušet chůzi s bílou holí, s pomocí paní Kaštánkové si vyzkoušely různé kompenzační pomůcky, například kalkulačku a metr s hlasovou funkcí, pomůcku na označování předmětů, pomůcku na měření hladiny tekutiny v hrnečku, domino pro nevidomé a vyzkoušely si šablonku na podpis sloužící zároveň jako rozlišovačka bankovek.

Dětem se líbily i reliéfní plastiky a zkusily poznávat naslepo po hmatu, co je na nich zobrazeno.

Po veřejné prezentaci se konala diskuze, která zástupcům zúčastněných organizací poskytla prostor ke sdílení osobních zkušeností a k vyjádření se k problematice zrakově hendikepovaných osob v rámci společnosti.

O tom, jak akce probíhala, nejvíce vypoví následující fotografie:

STŘEDOČESKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V Kladně ————— KURZ

Jaký je život ve tmě či v pološeru je pro zdravý zrak těžko představitelné.

Když slyším o terapii zraku, chce se mi smát, toto není můj případ. Pojďme se o to naše podělit s ostatními.

Cesta do slepecké duše

15. 11. 2023 | 10:00–18:00

Program:
10:00–18:00 - **Ranná péče** - MŠ Brejčičky | volný výběr
10:00–18:00 - **Následná péče** - SONS | malá studovna
10:00–16:00 - **Neviditelná výstava** - osvěta | studovna
14:00–16:00 - Vide Manibus, z.s. - **Dívat se rukama** | půjčovna
16:30–18:00 - Panelová diskuse **Adaptace a vize** | studovna

Vstup zdarma!

www.stredoceskaknihovna.cz

Středočeský kraj

Seminář "Kvalita života osob se zdravotním postižením ve Středočeském kraji 2023" – středa 21. listopadu 2023 od 9:00 do 13:00 hodin, zasedací místnost Magistrátu města Kladna

Jednalo se o seminář pořádaný pod záštitou Mgr. Martina Hrabánka, radního Středočeského kraje pro sociální oblast Národní radou osob

se zdravotním postižením ČR, z. s. ve spolupráci s Magistrátem města Kladna. Smyslem semináře bylo poskytnutí informací a diskuze o aktuálních problémech života osob se zdravotním postižením, o možnostech péče vykonávané v jejich přirozeném prostředí, jaká je situace poskytovatelů sociálních i zdravotních služeb a jaké podmínky potřebují ke kvalitativnímu a kvantitativnímu zajištění péče v regionu.

Seminář zahájila předsedkyně NRZP Středočeského kraje Ing. Denisa Konvalinková a JUDr. Marie Madejová, krajská koordinátorka NRZP. O dotačním řízení v sociální oblasti pro rok 2024 v rámci Města Kladna hovořila MUDr. Danuše Draškovičová, uvolněná členka Rady města Kladna pro oblast sociální. O aktuální situaci a plánování sociálních služeb v rámci Středočeského kraje poskytované osobám se zdravotním postižením informoval PhDr. Dušan Strakula, odborný referent odboru sociálních věcí Středočeského kraje.

Další část semináře byla věnována pro vyjádření se ke své činnosti zúčastněným organizacím, kterými kromě naší odbočky byly dále:
Centrum služeb Slunce všem, o.p.s., Unhošť
Centrum pro zdravotně postižené a seniory Stř. kraje, o.p.s., Kladno,
Senior Home, Tuchlovice
Hospic svaté Hedviky, Kladno
Tichý svět, Kladno

O aktuální situaci v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením promluvila Bc. Jana Hlubučková z Krajského úřadu práce.

O poznatcích NRZP Středočeského kraje se zabezpečením péče o osoby se zdravotním postižením a možnostech sdílené péče mezi rodinou a poskytovateli sociálních služeb hovořila Ing. Denisa Konvalinková, předsedkyně NRZP Středočeského kraje.

Přínosem semináře pro naši odbočku byla možnost vyjádřit se k činnosti naší odbočky, k problematice poskytování a financování služeb nevidomým a jinak zrakově hendikepovaným osobám.

Zajímavá byla informace o Humanitárním fondu Středočeského kraje, který bude v lednu 2024 otevřen pro příjem žádostí a bude se týkat i podpory pořízení kompenzačních pomůcek bez ohledu na to, zda žádost podá provozovatel půjčovny, či organizace sdružující nevidomé.

INFORMACE ZE SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ PORADNY SONS 11/2023

Aktualita z železniční dopravy

V minulém čísle jsme vás informovali o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě. V Česku jsou tato práva a povinnosti zakotvena v zákoně č. 266/1994 Sb., o drahách. Novela zákona, která transponuje nařízení EU o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě (2021/782) nabyla účinnosti 1. 10. 2023. Od tohoto dne je dle zákonné úpravy nutné si případnou asistenci objednávat nejméně 36 hodin před plánovaným odjezdem spoje, nikoliv 24 hodin, jak uvádí nařízení. Této časové výjimky může Česko využít až do 30. 6. 2026. Od 1. 7. 2026 již nebude možné výjimku aplikovat a asistenci bude možné objednávat znovu s 24hodinovým předstihem.

Jaký je rozdíl mezi zvláštní pomůckou a zdravotnickým prostředkem a co je vlastně měřicí přístroj pro domácnost?

Navazujeme na Informaci 8/2023 o zvláštních pomůčkách pro zrakově postižené, mezi které patří i měřicí přístroje pro domácnost. V této souvislosti je třeba rozlišovat, co je na jedné straně zvláštní pomůcka uvedená ve vyhlášce 388/2011 Sb., na kterou přispívá úřad práce, a co je na straně druhé zdravotnický prostředek pro zrakově postižené, který je hrazený ze zdravotního pojištění.

Všechny zdravotnické prostředky předepisované na poukaz jsou uvedeny v příloze č. 3 k zákonu č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Pro pacienty s poruchou zraku je určena skupina 9 tohoto seznamu. Podskupina 9.04 „Zdravotnické prostředky kompenzační pro zrakově postižené“ kromě bílých a červenobílých holí zahrnuje:

- lékařské mluvicí teploměry pro nevidomé
- indikátory světla a hladiny.

Lékařský mluvicí teploměr podle našich informací nyní bohužel není ze zdravotního pojištění dostupný. Žádná firma ho totiž zatím nebyla ochotna jako zdravotnický prostředek registrovat u Státního úřadu pro kontrolu léčiv. Zájemce si ho tedy v současnosti musí koupit ze svého za 1890,- Kč.

Indikátory světla a hladiny hrazené ze zdravotního pojištění dostupné jsou. Poukaz platí 30 dnů a nelze ho proplatit zpětně. Praktická informace: naše Tyflopomůcky vydávají na poukaz jen kombinovaný indikátor s oběma funkcemi v jednom výrobku, protože nejsou lékárnou ani specializovanou prodejnou zdravotnických potřeb.

Pokud jde o zvláštní pomůcky hrazené úřadem práce, měřicí přístroje pro domácnost s hlasovým nebo hmatovým výstupem jsou vyhláškou č.388/2011 Sb. určeny pro všechny čtyři skupiny žadatelů se zrakovým postižením. Ve vyhlášce není vypočteno, co do okruhu měřících přístrojů patří, takže se musíme spolehnout na vnitřní instrukci Ministerstva práce a sociálních věcí z roku 2018 (která však není oficiálním pramenem práva). Instrukce říká:

„Do této položky patří pomůcky pro každodenní používání, které naplňují znaky § 9 odst. 5 písm. b) zákona (č.329/2011), tj. typicky je osoba potřebuje k získávání informací či jí umožňují sebeobsluhu. Můžeme sem zařadit například kuchyňské váhy s hlasovým výstupem, kuchyňské odměrky s hmatovým výstupem, teploměr s hlasovým výstupem k měření teploty vzduchu. Jedná se o měřicí přístroje používané v domácnosti například při vaření, přípravě či ohřívání pokrmů nebo nápojů apod. Tedy přístroje, které neslouží k měření fyziologických hodnot jako je osobní teploměr, osobní váha nebo tonometr, byť by je osoba musela používat ze zdravotních důvodů.“

Z výše uvedeného plyne, že mluvicí přístroje k měření tělesných funkcí, tedy tonometr neboli tlakoměr, glukometr a osobní váha nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. S přihlédnutím k citované instrukci by na ně ani neměl přispívat úřad práce. Nicméně nakonec je na jeho úvaze, zda je podřadí pod měřicí přístroje pro domácnost. Faktický stav je takový, že někde úřad práce přispěje a jinde ne. Pokud ano, musí i tak žadatel jako vždy počítat s minimální spoluúčastí 1 000 Kč, kterou mu však může úřad z důvodu prokázaných nízkých příjmů prominout.

Změny v pracovním právu

Čtenáři v pracovním poměru a ti, kteří pracují na dohodu o provedení práce nebo pracovní činnosti, už asi zaznamenali, že se od října (a v menší míře od ledna) mění pracovní právo.

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr (DPP a DPČ)

- nejzásadnější novinkou v oblasti dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr je právo zaměstnanců na placenou dovolenou. Výměra dovolené bude určena na základě fiktivní týdenní pracovní doby v délce 20 hodin. Ustanovení týkající se dovolené jsou účinné až od 1. 1. 2024.
- Dalším nárokem je volno z důvodu všech přípustných překážek v práci na straně zaměstnance, náhrady mzdy však nenáleží, ledaže se zaměstnanec se zaměstnavatelem dohodnou jinak, překážky v práci se však budou počítat do odpracované doby pro účely výpočtu dovolené.
- Zaměstnanci pracující na dohodu budou mít také nárok na příplatky za práci ve svátky, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a práci o víkend.
- Zaměstnavatel je povinen seznámit zaměstnance s rozvrhem pracovní doby alespoň 3 dny před začátkem směny nebo období, na které je rozvrh vypracován, pokud se obě strany nedohodnou na jiné době.
- V neposlední řadě budou mít zaměstnanci pracující na dohodu nově výslovně právo požádat o zaměstnání v pracovním poměru, na což jim zaměstnavatel bude povinen poskytnout odůvodněnou písemnou odpověď. Toto je možné pouze tehdy, že práce pro zaměstnavatele trvaly v posledních 12 měsících nejméně 180 dní. Zaměstnavatel na to musí písemně reagovat nejpozději do 1 měsíce.
- Odůvodňování výpovědi - zaměstnavatel má povinnost bez zbytečného odkladu písemně informovat zaměstnance o důvodech výpovědi DPP či DPČ, pokud zaměstnanec bude mít za to, že mu výpověď byla dána kvůli uplatnění některých jeho práv vyplývajících ze zákoníku práce, a ve lhůtě do jednoho měsíce ode dne doručení výpovědi zaměstnavatele písemně požádá o odůvodnění výpovědi.
- Stále platí možnost každé strany dát písemnou výpověď z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu s patnáctidenní

výpovědní dobou, která začíná dnem, v němž byla výpověď doručena druhé smluvní straně.

Práce na dálku

- práci na dálku lze vykonávat pouze na základě písemné dohody. Pokud práci na dálku nařídí zaměstnavatel, bude nezbytné, aby zaměstnanec na výzvu zaměstnavatele určil své (způsobilé) místo výkonu práce na dálku či zaměstnavateli sdělil, že žádné takové místo k dispozici nemá.
- Výpovědní doba práce na dálku činí 15 dnů.
- Novela přináší také úpravu náhrady nákladů, které vzniknou zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce na dálku. Zaměstnavatel náklady nahradí buď ve výši, kterou zaměstnanec náležitě prokáže nebo paušální částkou, pokud se tak strany dohodly nebo pokud to stanoví vnitřní předpis. Strany si však mohou písemně sjednat, že náhrada nákladů zaměstnanci nepřísluší.

Rodičovská dovolená

Zaměstnanec je povinen podat písemnou žádost o rodičovskou dovolenou alespoň 30 dnů před nástupem. Taková žádost musí obsahovat i informaci o době trvání rodičovské a lze ji podávat i opakovaně.

Tzv. chránění zaměstnanci

Lidé s dětmi do devíti let či pečující o blízké budou mít nárok na kratší úvazek, práci na dálku či jiné uspořádání pracovní doby, pokud o to požádají. Zamítnutí musí zaměstnavatel věrohodně zdůvodnit. Těhotným ženám či rodičům dětí do jednoho roku nebude možné nařídít práci přesčas.

Informování o obsahu pracovního poměru

Rozšířené informování zaměstnance o určitých skutečnostech, které souvisejí s obsahem pracovního poměru, a to do 7 dnů ode dne jeho vzniku, případně o změnách obsahu pracovního poměru nejpozději v den účinnosti těchto změn. Požadované informace lze zahrnout například do pracovní smlouvy.

Elektronické doručování důležitých dokumentů

- Zákoník práce již nově neukládá zaměstnavateli povinnost, aby některé písemnosti doručoval zaměstnanci do vlastních rukou.

- Primárně mají být písemnosti ze strany zaměstnavatele doručovány do vlastních rukou na pracovišti, v bytě zaměstnance nebo kdekoliv bude zastižen nebo prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací. Není-li to možné, může zaměstnavatel písemnost doručit prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.
- K doručení písemnosti elektronicky zaměstnavatel potřebuje písemný souhlas zaměstnance. Další podmínkou je, že zaměstnanec uvede elektronickou adresu pro doručování, kterou zaměstnavatel nemá k dispozici (soukromou emailovou adresu, nikoliv pracovní). Ještě před tím, než zaměstnavatel dostane souhlas k doručování od zaměstnance, musí ho písemně informovat o podmínkách tohoto způsobu doručování. Zaměstnanec může svůj souhlas s doručováním kdykoliv písemně odvolat. Jestliže zaměstnanec nepotvrdí převzetí písemnosti do 15 dnů ode dne jejího dodání, považuje se za doručenu posledním dnem této lhůty.
- Doručovat lze i do datové schránky zaměstnance, opět musí být vysloven ze strany zaměstnance písemný souhlas, respektive zákon přímo tuto povinnost neukládá, ale hovoří o tom, že musí být možné doručovat ze strany „nestátních“ subjektů, což lze v datové schránce zvolit, proto je lepší tento souhlas od zaměstnance mít. Písemnost je považována za doručenu nejpozději 10. den od dodání písemnosti.
- Byl-li pracovní poměr nebo DPP či DPČ sjednán elektronicky, bude ujednání o jeho změně platné pouze tehdy, bude-li tato písemnost doručena na vlastní elektronickou adresu zaměstnance. Zaměstnanec má právo od pracovní smlouvy nebo dohody odstoupit do 7 dnů ode dne dodání na jeho elektronickou adresu. Odstoupení musí být písemné, jinak se k němu nepřihlíží a právní jednání se ruší od samého počátku.
- Pokud bude doručovat zaměstnanec zaměstnavateli prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací či na elektronickou adresu, nově nebude potřeba, aby takto doručovaná písemnost byla opatřena uznávaným elektronickým podpisem.

INFORMACE ZE SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ PORADNY 12/2023

Úvodem

ČEZ na své webové stránce nabízí i pro rok 2024 výhodnou cenu elektřiny zákazníkům s průkazem ZTP nebo ZTP/P. Ceník platný od roku 2024 je k dispozici na webové stránce společnosti a týká se distribučního území ČEZ Distribuce a.s. Podmínkou je doložení platného průkazu ZTP nebo ZTP/P buď vlastního, nebo průkazu osoby žijící se zákazníkem ve společné domácnosti. Na základě předloženého průkazu lze sjednat produkt Elektřina pro ZTP pouze pro jedno odběrné místo. Spolu s výhodnou cenou elektřiny zákazník získá přednostní péči. Na zákaznické lince 800 810 820 bude zákazník bez čekání automaticky spojen se specialistou. V zákaznickém centru zákazník pro přednostní odbavení na vyvolávacím systému stiskne „Mám elektřinu nebo plyn pro ZTP“.

Popis jednoho zápasu

Když jsme u energií, ráda bych se podělila o nepříjemnou osobní zkušenost se změnou dodavatele, která současně může sloužit jako příklad, že stojí za to se ozvat. S původním dodavatelem jsem uzavřela smlouvu o dodávce plynu na dobu určitou jednoho roku od 1. září 2022 do 1. září 2023 s automatickým prodloužením na další rok. Od něj jsem dostala písemnou informaci, že od 1. 9. 2023 se zvyšuje stálý měsíční plat jako jedna ze složek ceny a že z tohoto důvodu mohu smlouvu vypovědět bez postihu kdykoliv do 10. dne přede dnem zvýšení ceny. Konec lhůty pro podání výpovědi tak připadl na 22. srpna. Výpověď by byla účinná ke dni bezprostředně předcházejícímu zvýšení ceny, tedy k 31. srpnu. Od 1. září měl plyn dodávat nový dodavatel.

I kdyby ale dodavatel cenu nezvýšil, mohla bych smlouvu vypovědět bez jakékoli sankce kdykoliv do 20. dne před uplynutím sjednané doby trvání smlouvy s účinností ke dni uplynutí sjednané doby trvání Smlouvy, tedy k 1. září.

Rozhodla jsem se pro jiného dodavatele a 3. srpna s ním uzavřela smlouvu. Současně jsem ho, jak je dnes běžné, zmocnila k podání výpovědi původnímu dodavateli a více se o nic nestarala. Bylo třeba pouze ke dni změny dodavatele vyfotografovat a odeslat oběma dodavatelům stav plynoměru. Jaké však bylo moje překvapení, když mi jako reakci na to nový dodavatel zaslal sdělení, že „nelze evidovat

stav plynoměru, protože výpověď smlouvy byla původním dodavatelem „zamítnuta“.

Snažila jsem se získat informace nejdříve na zákaznických linkách obou dodavatelů a následně i osobní návštěvou na jejich pobočkách, bohužel bezvýsledně. Nejvíc mi „hnul žlučí“ pracovník původního dodavatele v provozovně s otevírací dobou do 17 hodin, který mi při příchodu v 16:30 řekl, že mu v 17 hodin končí pracovní doba a nebude mou věcí zabývat. Neodešla jsem, jak si přál, ale žádnou informaci mi stejně nedal s tím, že prý na to nemá v systému nějaký formulář. Nezbylo mi než kontaktovat původního dodavatele přes webový kontaktní formulář a až 11. září mi přišlo toto:

„Dne 7. 8. 2023 naše společnost obdržela Výpověď od dodavatele energií Pražská energetika, a.s., jako klasickou změnu dodavatele. Dodavatel energií Pražská energetika, a.s. požadovala termín ukončení k datu 22. 8.2023. Z naší strany došlo k zamítnutí, jelikož smlouva byla s naší společností uzavřena na dobu určitou, a možný termín ukončení byl k datu 1. 9.2023, nikoliv k datu 22. 8. 2023.“

Co s tím? Zkrátím to. Zmocněnec patrně uvedl chybně datum skončení smluvního vztahu na 22. srpna, do kdy nejpozději měla být dána výpověď. Výpověď ale přišla včas dne 7. 8. 2023, tj. dokonce 15 dnů před koncem lhůty. Dala jsem určitě a srozumitelně najevo druhé smluvní straně svoji vůli vypovědět smlouvu. Energetický zákon, Všeobecné podmínky poskytování služeb dodavatele i výkladové stanovisko Energetického regulačního úřadu (ERÚ) jednoznačně stanoví, že účinnost výpovědi je následující, bez ohledu na to, co kdo uvede:

- u výpovědi z důvodu zvýšení ceny ke dni bezprostředně předcházejícímu dni účinnosti zvýšení ceny, tedy v mém případě ke dni 31. 8. 2023, když cena byla zvýšena od 1. 9. 2023
- u výpovědi bez uvedení důvodu s účinností ke dni uplynutí sjednané doby trvání Smlouvy, tedy v mém případě ke dni 1. 9. 2023, když smlouva byla sjednána do 1. 9. 2023.

Nezbylo než tento argument předestřít Energetickému regulačnímu úřadu v návrhu na zahájení spotřebitelského sporu s dodatkem, že pokud původní dodavatel nesouhlasil s uvedeným datem účinnosti výpovědi, měl mě, respektive zmocněnce, neprodleně po doručení výpovědi informovat o tom, že účinnost výpovědi podle jeho názoru připadá na jiný den. Zarážející je i jeho arogantní komunikační styl, který mi až v reakci na moji stížnost sdělil, že moji výpověď „zamítá“,

ačkoliv zamítnout může jen soud žalobu nebo správní orgán žádost. Tím nerespektoval základní pravidla slušné a seriózní komunikace mezi sobě rovnými smluvními stranami, které nejsou v navzájem ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti.

ERÚ reagoval bleskově, obratem podání poslal původnímu dodavateli k vyjádření a co se nestalo? Dodavatel mi okamžitě poslal dopis, kterým výpověď akceptuje a ještě poskytl slevu 1000 Kč v konečném vyúčtování. Proto jsem návrh vzala zpět a ERÚ řízení zastavil. Protože nevydal rozhodnutí ve věci samé, nedozvím se, zda jsem nakonec měla pravdu, kýženého výsledku jsem ale dosáhla. Pravda, za cenu ztráty spousty času a poškození skřípajících zubů. Závěrem: oním dodavatelem je firma CENTROPOL ENERGY, a.s. se sídlem Ústí nad Labem, Vaníčkova 1594/1, Identifikační číslo: 254 58 302. V zájmu objektivitě však musím uvést, že před tímto sporem vše probíhalo k oboustranné spokojenosti.

Kdo a kdy je osoba blízká

Bájná osoba blízká se proslavila v oblasti dopravních přestupků, kdy bylo možné se s odkazem na ni vyhnout pokutě. Tato praxe je už minulostí, odpovědnost je teď na provozovateli vozidla, jestliže se řidiče nepodařilo jednoznačně ztotožnit přímo při přestupku. S osobou blízkou se ale počítá i v řadě dalších situací.

Sluší se začít základním kodexem pro občany našeho státu – **občanským zákoníkem**. Osoba blízká je zde definována jako:

- příbuzný v řadě přímé, což jsou předci a potomci, tedy i prarodičce, vnuci, pravnucci
- sourozenci
- manželé nebo partneři podle zákona o registrovaném partnerství
- osoby, které spolu trvale žijí
- osoby sešvagřené
- jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní.

Ústavní soud dokonce jedním nálezem rozhodl, že za osobu blízkou je možné považovat i blízké přátele, pokud mezi nimi existuje intenzivní citové pouto. Běžná lidská blízkost ale nestačí a je třeba

vždy v každém konkrétním případě pečlivě zkoumat, zda jde opravdu o mimořádně blízký vztah.

Prakticky se v občanském právu osoba blízká uplatní například při bydlení v nájmu, kdy má pronajímatel právo vyhradit si v nájemní smlouvě souhlas s přijetím nového člena do nájemcovy domácnosti - to však neplatí, jedná-li se o osobu blízkou. Dále občanský zákoník při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví škůdci ukládá odčinit duševní útrapy manželů, rodičů, dětí nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Ve věcech péče o nezletilé děti ujala-li se osobní péče o dítě osoba příbuzná nebo dítěti blízká, dá jí soud přednost před jinou osobou, ledaže to není v souladu se zájmem dítěte. Osoba blízká také může zahájit spor na ochranu již nežijící osobnosti – viz známá kauza Peroutka proti Zemanovi, kde žalobu podala vnučka. V dědickém právu se pojem osoba blízká přímo neužívá, ale v zákonných dědických skupinách jsou samozřejmě právě osoby blízké včetně spolužijících osob. Ty dědí ze zákona v druhé dědické třídě společně s rodiči zůstavitele a pozůstalým manželem či manželkou stejným dílem. Definovány jsou jako „ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele“. Při opomenutí v závěti pak má své zákonem zaručené právo tzv. nepominutelný dědic, což je dítě zůstavitele, a pokud nedědí, jeho potomek. Osoba blízká může být také zvýhodněna před spoluvlastníky věci v případě, kdy spoluvlastnictví vzniklo následkem skutečnosti, díky které spoluvlastníci nemohou svá vzájemná práva předem ovlivnit, typicky dědictvím. V tomto případě je osoba blízká jen manžel, sourozenec a příbuzný v řadě přímé. Převádí-li se spoluvlastnický podíl do půl roku od nabytí, mají sice ostatní spoluvlastníci předkupní právo, ovšem osoba blízká má před spoluvlastníkem přednost.

Značný význam má osoba blízká **v trestním a přestupkovém řízení.**

Trestní zákoník osobu blízkou vymezuje trochu jinak než občanský zákoník. Je to:

- příbuzný v pokolení přímém
- osvojitel a osvojenec
- sourozenec
- manžel, registrovaný partner

- jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném kdyby újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní.

Často využívané je právo obviněného odepřít výpověď, pokud by jí mohl způsobit nebezpečí trestního stíhání či obvinění z přestupku nejen sobě, ale i osobám blízkým. Existují také tzv. návrhové delikty, kde je poškozeným osoba blízká a trestní stíhání či řízení o přestupku je možné zahájit a pokračovat v něm jen s jejím souhlasem. Dále platí, že když někdo neoznámí závažný trestný čin výslovně uvedený v příslušném ustanovení trestního zákoníku (což je jednání jinak trestné), není trestně odpovědný, pokud by oznámením sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání. Podobné je to u nepřekažení trestného činu. Zde je podmínkou, že se sice někdo hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá takovýto závažný trestný čin, ale nemohl ho překazit bez značných nesnází nebo aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání. Výjimka z tohoto pravidla je u některých nejzávažnějších trestných činů, například v souvislosti s terorismem, hrozí-li jen uvedení osoby blízké v nebezpečí trestního stíhání. Naproti tomu například u vraždy se citované pravidlo bez výjimky uplatní.

Méně dramatická je pozice osoby blízké **v daňové oblasti**. Při bezúplatném darování nepodléhají dani příjmy od příbuzného v přímé linii, sourozence, strýce, tety, synovce nebo neteře, manžela, manžela dítěte, dítěte manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů a od osoby, se kterou daňový poplatník žil ve společné domácnosti nejméně po dobu jednoho roku bezprostředně před získáním bezúplatného příjmu.

V pracovním právu je dobré vědět, zda a za jakých podmínek náleží v souvislosti s blízkými osobami pracovní volno. K účasti na svatbě dítěte se rodiči poskytne pracovní volno s náhradou mzdy na 1 den. K účasti na svatbě rodiče se dítěti poskytne pracovní volno také na 1 den, ale bez náhrady mzdy. Při úmrtí manžela, druha nebo dítěte se poskytne pracovní volno na 2 dny a na další den k účasti na pohřbu, za všechny 3 dny přitom náleží náhrada mzdy. Pracovní volno s náhradou mzdy na 1 den se také poskytne k účasti na pohřbu

rodiče zaměstnance, sourozence zaměstnance, rodiče a sourozence jeho manžela, manžela dítěte zaměstnance nebo manžela sourozence zaměstnance a na další den, jestliže zaměstnanec obstarává pohřeb těchto osob. Dále se pracovní volno s náhradou mzdy poskytne na nezbytně nutnou dobu, nejvýše na 1 den, k účasti na pohřbu prarodiče nebo vnuka zaměstnance nebo prarodiče jeho manžela, a na další den, jestliže zaměstnanec obstarává pohřeb těchto osob. Stejně podmínky platí při účasti na pohřbu jiné osoby neuvedené výše, která žila k datu úmrtí se zaměstnancem v domácnosti.

V nemocenském pojištění pro nárok na ošetřovné nemusí ošetřující zaměstnanec žít s ošetřovanou osobou v domácnosti, jde-li o příbuzného v řadě přímé, manžela (registrovaného partnera) zaměstnance, sourozence zaměstnance a rodiče manžela (registrovaného partnera) zaměstnance. U dlouhodobého ošetřovaného je okruh ošetřujících osob široký. Mohou jimi být příbuzní, např. manželka, dospělý potomek, tchyně, švagr, neteř nebo snacha apod. Dále to také může být druh nebo družka ošetřované osoby anebo osoba žijící s ošetřovanou osobou v domácnosti. U osob bez přímého příbuzenského vztahu zákon vyžaduje společné místo trvalého pobytu s ošetřovaným.

U příspěvku na péči nemusí osoba blízká jako pečující osoba uzavírat s příjemcem příspěvku písemnou smlouvu o poskytování sociálních služeb. Okruh osob blízkých je zde vymezen s odkazem na výčet v občanském zákoníku.

Od **poplatku za užívání dálnice** jsou osvobozeni držitelé průkazu ZTP a ZTP/P, pokud provozovatelem silničního motorového vozidla zapsaným ve velkém technickém průkazu je sám držitel průkazu nebo osoba mu blízká a současně vozidlo přepravuje držitele průkazu.

Je zřejmé, že osoby blízké jsou v různých odvětvích práva vymezeny rozdílně a že je tedy třeba vždy nahlédnout do příslušného předpisu. Jinou kapitolou jsou společně posuzované osoby pro účely posouzení nároku na dávky ze systému sociálního zabezpečení,

ačkoliv blízká a společně posuzovaná osoba je zpravidla totéž. O tom ale zas někdy příště.

**Vážení a milí čtenáři,
přejeme krásně prožité vánoční svátky s vašimi osobami blízkými, bez konfliktů s kýmkoliv, jakož i bez různých mimořádných událostí, a těšíme se na naše další pravidelná setkání v Novém roce 2024.**

Za Sociálně-právní poradnu Václava Baudišová a Nicole Fryčová

AKCE NA MĚSÍC PROSINEC 2023 A LEDEN 2024

Co je již za námi a co nás teprve čeká?

PROSINEC 2023

Mikulášská zábava

pátek 1. prosince 2023, od 17:00 hodin

Akce se tradičně konala v Pivnici u Matěje, Hřebečská 2716 v Kladně, o hudbu se postarala paní Dáša s kapelou, vstupné bylo 50,- Kč. Členové, hostující kapela i obsluha obdrželi díky sponzorskému daru paní Andrei Korýtkové od Mikuláše ovocný balíček a velkým překvapením byla čertice, která se náhle objevila a všechny přítomné, ať chtěli, nebo ne, obdarovala uhlím 😊. Kapela byla vynikající a určitě ji potěšilo, kolik členů dostala svým umem na parket k tanci. Zábava se povedla, což bylo přítomným příjemnou odměnou za to, že na ni vyrazili v tak nepříznivém počasí, jaké ten den panovalo.

Vánoční posezení

čtvrtek 21. prosince 2023, od 14:00 hodin

sídlo odbočky Hřebečská 2678, 272 01 Kladno

Jde o poslední letošní akci, na kterou jste všichni srdečně zváni.

LEDEN 2024

Bowling

neděle 14. ledna 2024, od 14:00 hodin

Sejdeme se opět v Kantýně Poldi restaurace & bowling Central Kladno. Zamluveny jsou pro nás tři dráhy s mantinely.

Beseda

čtvrtek 25. ledna 2024, od 14:00 hodin, sídlo odbočky

Hostem této besedy bude Ing. Edita Jelínková, sociální pracovnice a koordinátorka dobrovolnických programů z organizace Dobrovolnické centrum Kladno, z. s.

POVÍDÁNÍ O PROSINCI, ANEB O OBDOBÍ ADVENTU A VÁNOC

Celý rok nám dává prostor věnovat se nejen běžným denním činnostem, k nimž jsou nám některé podmínky a prostředí pro jejich realizaci vytvářeny společností. Některá naše konání ale můžeme realizovat zcela dle vlastní vůle a prostředí a podmínky jsoucí kolem nás k tomu můžeme příjemně využít. Krásné jsou v tomto starodávné tradice, o nichž nádherně vypráví paní Jana Jakusová, s jejímž svolením si nyní díky jejím slovům připomeneme historické události a zvyky, z nichž vzešlo mnoho tradic vztahujících se k nádhernému měsíci v roce, prosinci. Putování prosincem začneme adventem.

Advent, předvánoční čas a období mnohých svátků

Advent je období, které začíná čtyři neděle před Štědrým dnem. Dodnes se zachovala řada zvyků a tradic, které vznikaly po staletí. S nimi si lidé zpestřovali čas zbývající do vánočních svátků. Jak advent prožívali lidé dříve?

Současná podoba čtyř adventních neděl se ustálila až v 12. století. Symbolizuje dobu, po kterou putovali Marie a Josef do Betléma. Jiný výklad říká, že doba po stvoření světa a člověka po narození Ježíše Krista trvala čtyři tisíce let. Slovo advent je odvozené od latinského adventus – příchod a křesťané si připomínají narození Krista.

Adventním obdobím je příprava na Vánoce, jedny z největších křesťanských svátků. Dříve církev chtěla v adventním období zachovat vážnost a pokorný klid. Nekonalý se svatby ani taneční zábavy. Bylo to období náboženských obřadů, rozjímání, ticha a střídmosti v jídle. Nedodržovalo se to však vždy striktně. Přeci jen práce na poli vystřídala práci doma, kterou si prostý lid chtěl nějak zpestřit. Při předení, pletení, šití, draní peří, ... se mnoho lidí scházelo v chalupách a u práce se hojně bavilo, zpívalo, jedlo, pilo... To bylo trnem v oku církevním hodnostářům. Takovýmto setkáním se v Čechách říkávalo přástky, na Moravě přístky a ve Slezsku přitky. Církevní pojmání adventu se svými zvyky se mísilo s pohanským vnímáním. Lidé zdobili stromy či keře sušeným ovocem a vytvořenými ozdobami, jako výraz úcty k přírodě a prosba o opětovný příchod jara. Období adventu bylo také oblíbené pro věštby. Nejčastěji se věštilo na svátky světců, kteří však s těmito zvyky neměli nic společného – např. svátek sv. Ondřeje, Barbory, Ambrože, Lucie. Naši předkové udržovali také tradici tzv. vánočního polena. Těžký dubový špalek zasunuli hluboko do krbu, kde doutnal po celý rok. Když poleno vytáhli, rozdrtili ho a na Tři krále rozházeli po poli, jako prosbu o bohatou úrodu. Důležitá byla symbolika ohně. Oheň měl posvátný i magický význam, hlavně v zimním období, kdy dával potřebné teplo a světlo. Symbolizoval Slunce a měl chránit před zlými silami. Z církevního pojetí dodnes přetrvává tradice zapalování Betlémského světla v jeskyni, kde se údajně narodil Ježíš Kristus. Betlémské světlo je dále šířeno skauty.

A jaké další zvyky a tradice jsou spojené s adventem?

Adventní věnec

Věnec symbolizuje vítězství, kruhový tvar mír a bezpečí, živé chvoji pak symbolizuje věčný život a schopnost přírody přežít zimu. Tradice adventních věnců u nás zdomácněla až ve 30. letech 20. století, kdy k nám dorazila z Německa. Na adventním věnci jsou čtyři svíčky.

Každou adventní neděli je zapálena jedna svíčka. Když hoří všechny čtyři svíčky, následuje Štědrý den. Původně měly adventní svíčky specifickou barvu – tři byly fialové (barva symbolizující očekávání) a třetí byla růžová (symbol radosti a kněžského pláště při mši třetí adventní neděli). Dnes se takové barvy tolik neobjevují. Věnce se upravují spíše podle módy a interiéru. Zvykem je také věšet ozdobený věnec bez svíček na dveře.

Adventní kalendář

Dětem (příznejme si, mnohdy i dospělým 😊) zkracuje čekání na Vánoce adventní kalendář s čokoládkami nebo jinými sladkostmi. S prvním prosincovým dnem pak otevřou jedno okénko, ve kterém je nějaké překvapení. Tento zvyk pochází také z Německa, od mnichovského obchodníka s knihami Gerharda Lunga. Nebyly v něm ale čokoládky. Děti každý den vystřihovaly obrázky, postupně je skládaly a přidávaly k nim vánoční veršičky. Jmenoval se V zemi Ježíškově.

Jmelí – také ho máte doma? 😊

Naši předkové věřili, že jmelí přináší štěstí, neboť roste vysoko na stromech a je blízko nebe. Věřili také, že je uchrání před zlem, přinese odvahu, plodnost a zdraví. Zelená barva jmelí představuje svěžest a zdraví, nažloutlá barva plodů připomíná

slunce. K jmelí se pojí mnoho legend. Latinský název pro jmelí v překladu znamená lepidlo a prý pro udržení lásky mezi osobami pomáhá políbit se právě pod jmelím, které se věší na lustr. 😊 Podle křesťanské legendy rostlo kdysi jmelí jako strom. Jeho větve použil Josef k výrobě kolébky pro Ježíška a o 33 let později z kmene tohoto stromu vytesali Římané kříž, na kterém Ježíše ukřižovali. Strom pak hanbou uschl a proměnil se v malinkou rostlinku, která nyní odměňuje dobré lidi láskou, štěstím, zdravím, plodností a chrání před zlem. Je hezké tomu věřit. 😊

Jisté však je to, že je jmelí cizopasný keřík, který roste vysoko v korunách jehličnatých a listnatých stromů, např. na borovicích, jabloních, jeřábů, javorů, bříz, topolů, akátů, jedlí, hrušní. O jeho

rozšiřování na stromy se starají ptáci, kteří se živí jeho bobulemi. Semínka z bobulí se zachytí v kůře stromů, a tak vzniká nekonečný koloběh. Jmelí se obnovuje a skutečně zahyne až tehdy, když zahyne strom.

4. prosinec – sv. Barbora

Zvyk spojený se 4. prosincem, svátkem sv. Barbory, se částečně dochoval dodnes. Dodnes slečny v tento den trhají větvičky třešňí nebo višňí – Barborky, a doma je dají do vázy. Málokterá ale věří v to, že se do roka vdá, pokud větvičky do Vánoc vykvetou...

Dříve dokonce slečny pojmenovávaly jednotlivé větvičky mužskými jmény, aby zjistily, jak se jejich budoucí manžel bude jmenovat. Větvičkám každý den měnily vodu. Nejčarovnější moc měla prý voda vlévaná přímo z dívčích úst. I vdané ženy trhaly větvičky třešňí nebo višňí. Těm zase měly vykvetením do Vánoc předpovědět, jestli bude nastávající rok šťastný.

Lidé věřili, že advent je magický čas, kdy se duše zemřelých mohou vrátit na zem. Zpestřovali si tedy čas blížících se vánočních svátků, aby tomuto období dodali ještě více tajemna.

Pohanské zvyky a tradice byly v lidech vždy silně zakořeněny a prolínaly se s těmi křesťanskými. Např. v 19. století chodily po mnoha vesnicích ženy převlečené do bílých šatů nebo prostěradel. Říkalo se jim Barborky a byly představitelky ženských duchů. Na hlavě měly závoj, jinde nosily rozpuštěné vlasy s věnečkem na hlavě. Někde se snažily vypadat strašidelně, a tak si přes obličej načesaly vlasy nebo poprášily obličej od mouky. V ruce nosily košík s ovocem a cukrovím pro hodné děti, pro zlobivé vařečku, metlu nebo proutek. Barborky obcházely domy podobně jako Mikuláš, který je tradicí i v dnešní době, a děti strašily huhláním „mulisi, mulisi...“, což byla zkomolenina „modli se, modli se...“ Jestli byly děti

hodné, určovalo také to, jestli se modlí. Barborky chodily 3. prosince, v předvečer svého svátku.

A kdo byla sv. Barbora?

Legenda uvádí, že Barbora žila kolem 3. století v Nikomedii (v dnešním Turecku). Byla dcera bohatého šlechtice, který ji zavřel do věže, protože chtěla poznávat křesťanství a otec s tím nesouhlasil. Ve věži jí scházela pouze svoboda, jinak nestrádala. Nechala si vybudovat třetí okno, aby jí připomínalo nejsvětější trojici a i přes věznění ve věži se stala křesťankou. Otec ji za to nechal krutě mučit a nakonec jí sám sťal hlavu. V tom okamžiku ho prý zabil blesk.

Na obrazech je sv. Barbora vyobrazována s věží se třemi okny, pavím perem (symbol nesmrtelnosti), mečem nebo s dělem, protože se stala patronou všech, kteří pracují se střelným prachem a střelnými zbraněmi. Je patronkou horníků, zedníků, pokrývačů, stavebních dělníků, architektů, kovářů, zvoníků, kameníků, tesařů, hrobníků, hasičů, umírajících,....

Zasvěceno jí je řada kostelů a chrámů.

5. prosinec – sv. Mikuláš

Mikulášská obchůzka dodnes patří k nejrozšířenějším lidovým obyčejům. V předvečer svátku sv. Mikuláše můžeme snad všude potkat skupinky složené z Mikuláše, čerta a anděla, které obcházejí po domech, obdarovávají hodné děti a zlobivé straší.

Mikuláši byla vždy přisuzována hlavně štědrost, a tak se děti těší na mikulášskou nadílku – sladkosti, ovoce, ořechy, drobné hračky,...

Nejstarší zmínky o mikulášských obchůzkách v českých zemích patří ze 14. století. Šlo však o průvody podobné těm masopustním, kde šlo více masek. Mezi nimi byl i biskup (Mikuláš), čerti a andělé. Mezi 18. a 19. stoletím chodil většinou Mikuláš s čerty a anděly. Jen občas ho doprovázela jiná maska, např. smrt s kosou, koza nebo kněz. V některých obcích chodilo i několik Mikulášů najednou. V některých místech na Moravě doprovázely Mikuláše ženy oblečené do bílých

šatů – Mikulášky, které nahrazovaly anděly. Jinde zase chodily ženy bíle oblečené, s biskupskými čapkami na hlavách, kterým se říkalo matičky. Matičky se podobaly maskám Barborek a nejspíš s nimi mají společný původ.

Koncem 19. století někdy spolu s Mikulášem obcházela domy Brůna, nazývaná také mikulášský kůň, která měla představovat bílého koně, ale podobala se spíš velbloudu, žirafě nebo koze.

Kdo byl sv. Mikuláš?

Mikuláš žil ve 3. a 4. století a pocházel z křesťanské rodiny. Už za svého života byl velmi oblíbený. Legendy říkají, že vykonal mnoho zázraků. Někdy je nazýván také Mikuláš divotvůrce a v křesťanství je považován za jednoho z nejoblíbenějších svatých. Podle legendy zachránil tři malé děti, které hostinský zabil a nasolené dal do sudů.

Jiná legenda říká, že po smrti svých rodičů část svého majetku rozdělil mezi chudé a další částí prý vyplatil tři dcery, které jejich zadlužený otec nechal v nevěstinci vydělávat na věno.

Následně se Mikuláš vydal do Palestiny. Ve městě Myra v té době zemřel biskup, a protože nebyl žádný člověk hoděn stát se biskupem, měl se jím stát ten, kdo jako první vstoupí do chrámu. Byl to Mikuláš, kdo jako první do chrámu vstoupil, a biskupem v Myře se skutečně stal.

Mnoho kostelů a chrámů je zasvěceno sv. Mikuláši. U nás je jeden z největších na Malé Straně v Praze.

Existují dvě významná místa spojená se sv. Mikulášem. První je Myra (dnes Demre v Turecku), kde byl Mikuláš biskupem a kde i zemřel. Druhé významné místo je v přístavním městě Bari v jižní Itálii. Tam byly ostatky sv. Mikuláše v 11. století převezeny do pro ně postavené baziliky, která dnes patří k nejvýznamnějším románským stavbám v Itálii. Každoročně se tam konají velké oslavy 8. května, ve výroční den přivezení Mikulášových ostatků.

Na obrazech a sochách bývá sv. Mikuláš vyobrazován jako starší muž v biskupském rouchu a s berlou v ruce. U nohou mívá tři zlaté koule, měšce s penězi nebo kotvu symbolizující Mikuláše jako

ochránce námořníků. Sv. Mikuláš je považován mj. za ochránce dětí, chudých a nespravedlivě odsouzených.

Víte, proč chodí Mikuláš s čerty a anděly v předvečer svého svátku, tedy 5. prosince místo 6. prosince? Je to totiž zvyk ještě z dob, kdy pro lidi začínal den nocí.

13. prosinec – sv. Lucie

Zdroj fotky: nasregion.cz

V předvečer svátku svaté Lucie chodily po domácnostech do bílých šatů oblečené postavy, kterým se říkalo Lucky nebo Luce.

V každém kraji vypadaly Lucky trochu jinak. Někde byly zahalené do bílých šatů se škraboškou a klapajícím zobákem, jinde měly pomoučený obličej nebo byly

oblečené v černém. Vždy však mlčely a vše předváděly pantomimou.

Nejstarší písemná zmínka o Luckách v našich krajích je od Jakuba Jana Ryby z roku 1804, kde popisuje trestání „dětí hltavých“. Lucky strašily děti, že pokud se nebudou během adventu postit, rozpárou jim břicha a naplní ho kroupami. Nosily u sebe velké nože (někdy dřevěné). Taky kontrolovaly, jak je domácnost uklizená a samy napodobovaly různé práce. Někdy s sebou nosily kromě nože proutek, kterým z dětí vyháněly všechno zlé a měly jim přinést zdraví a štěstí. Kontrolovaly i to, jestli hospodyně nepředou, protože předení a draní peří bylo tento den zakázáno.

Postupem času se za Lucky převlékaly spíš mladší dívky a nevypadaly tolik strašidelně. Jejich obchůzky byly spíše jako divadelní představení. Ve 20. století se role Lucek poněkud proměnila a staly se postrachem mužů, které do půlnoci přepadaly a mazaly je hořčicí, sypaly na ně mouku.

V předvečer svátku sv. Lucie a na Štědrý den se někde objevovala také Peruchta nebo Perchta, která měla ještě strašidelnější vzhled než Lucky. Chodila v obráceném kožichu, na hlavě měla králičí kůži a nosila s sebou nůž a kbelík. V jižních Čechách chodila Perchta

oblečená do bílých hadrů s červenou zvířecí maskou se zuby a dlouhým jazykem. Nosila s sebou nůž, kbelík na krev a koudel. Zlobivým dětem hrozila, že jim rozpáře břicha a vycpe je koudelí. Ze Šumavy, osídlené německými obyvateli, se dochovaly zmínky o masce nazývané Lutzl. Lutzl kontroloval, jestli byly snědeny všechny knedlíky. Pro výstrahu nosíval u sebe velký nůž. Na den svátku sv. Lucie se ale podle tradice knedlíky jedly, tak neměl většinou koho potrestat a lidem byl spíše k smíchu a odmaskován.

Lidé věřili, že Lucie chrání před čarodějnicemi, které se v tento den slétávaly. Panovalo mnoho pověr a lidi se chtěli chránit před zlou mocí čarodějnic. Na tento den si měl hospodář vyrobit dřevěnou stoličku s otvorem, kterým když se podíval na ženy, hned poznal, která je čarodějnice.

Opět tyto zvyky nemají nic společného se svatou Lucii, podobně jako tomu bylo i se svátkem svaté Barbory.

I sv. Lucie byla mladá křesťanka žijící ve 3. století, v době pronásledování křesťanů. I ona chtěla žít zbožný život s Bohem a svůj majetek věnovat chudým. I jejím rodičům se tohle rozhodnutí nelíbilo a chtěli ji provdat. Vybraný ženich se prý zamiloval do jejích očí. Lucie na důkaz toho, jak je jeho zamilování hloupé, vydloubla oči a poslala mu je v misce. Ženich to těžce nesl a udal ji, že je křesťanka. I přes mučení se Lucie křesťanství nevzdala a nakonec byla zabita katem, který jí vrazil dýku do hrdla.

Lucie bývá vyobrazována s dýkou v hrdle, s miskou s očima nebo s lampou s olejem. Původně byly tyto atributy vysvětlovány jako vysvětlení jména Lucie, které znamená světlo.

Lucie noci upije, ale dne nepřidá.

Tato pranostika je velmi stará. Do 16. století připadal svátek sv. Lucie na den zimního slunovratu, kdy se začínají prodlužovat dny a zkracovat noci. Musela vzniknout někdy ve 14. – 15. století nebo dříve, před změnou juliánského kalendáře na dnešní gregoriánský.

Na adventní období navazují především pro děti nejkrásnější svátky v roce.....

.....VÁNOCE

Vánoce trvají od 24. 12. do 6. 1. a pro mnoho lidí je toto období nejkrásnější v roce, kdy se staré tradice mísí s novými. Vánoce také znamenají období volna a setkávání s rodinou a přáteli, doplněné o skvělá jídla a radost z obdarovávání a přijímání dárků. Vánocům předchází advent, o němž je psáno výše. Pojdme se nyní projít cestou vánočních svátků, zvyků a tradic.

24. 12. Štědrý den

Naši pohanští předkové oslavovali tento den jako období po nejdelší noci v roce, po zimním slunovratu (21. 12. nebo 22. 12.), které bylo svátkem smrti a znovuzrození. S příchodem křesťanství postupně vystřídaly pohanské

svátky ty křesťanské, spojené s oslavou narození Ježíše Krista.

Žádný jiný svátek není spojen s tolika zvyky a obyčejí jako Štědrý den. Štědrý den byl považován za osudový den se zvláštní mocí, proto se různě věštilo.

25. 12. Boží hod vánoční

V tento den měli věřící rozjímat a uctít tak narození Ježíše. Nesmělo se pracovat, někde se ani nestlali postele nebo neuklízelo nádobí ze štědrovečerní večeře. Boží hod vánoční byl tráven pouze doma v rodinném kruhu, kde lidé odpočívali a nepřijímali návštěvy. Mnohdy se ani nepřevlékli z nočních košil a nečesali se. Čas návštěv nastal až následující den.

26. 12. sv. Štěpán

Lidé na svatého Štěpána obcházeli domy s přáním zdraví a štěstí. Skupinky děti s tancem, zpěvem a básničkami obcházely domy – koledovaly. Koledy byly od nepaměti oslavou zimního slunovratu, i křesťanských Vánoc. Koledování se udrželo dlouho do 20. století

a chudším pomáhalo přilepšit si, protože obdarovat koledníky bylo věcí cti. Každý přispěl koledníkům alespoň jablky nebo oříšky.

Další zábavou bylo tzv. štěpánování, které pomáhalo mimo jiné i k navazování známostí. Vypadalo to tak, že po ranní mši vyšli z kostela mládenci, kapsy a klobouky měli naplněné zrním, které házeli na tvář dívkám vycházejícím z kostela. To proto, aby byla celý rok zdravá, krásná a obratná. K štěpánskému obědu bývala kachna s bramborovými knedlíky a zelím.

27. 12. sv. Jan Evangelista, den přípitků

Ve středověku bylo zvykem tento den požehnat víno ke cti sv. Jana, který za svého života konal zázraky. Jeden z jeho nejpopulárnějších zázraků je ten, kdy mu nepřátelé podali číši s otráveným vínem, on ji požehnal, vypil a nic se mu nestalo. Jan byl apoštol, a protože byl autorem jednoho ze čtyř biblických evangelií, které popisují život Ježíše, dostal přízvisko Evangelista. Lidé ve středověku věřili, že víno vypité tento den má zázračnou moc a ochrání např. před hadím ušknutím nebo proti uhranutí.

28. 12. svátek Mlád'átek

Tento den si lidé připomínali krutosti vládce Herodese, který nechal zavraždit všechny novorozené chlapce, když se dozvěděl, že se má narodit Ježíš. Věštba totiž předpovídala, že se narodí nový král Židů a Herodes se cítil ohrožen. Mlád'átka představují malé děti, proto se pověry a lidové zvyky týkaly většinou dětí. Matky Herodesem děti často strašily. Někde dokonce matky své děti šlehaly proutkem tak dlouho, dokud dítě neodpovědělo, že Mlád'átek bylo 4444. Chudáci děti.

31. 12. Silvestr

Silvestrovské oslavy spojené s bujarou oslavou konce roku a vítání nového roku jsou známé až od 20. století. K silvestrovské oslavě patří mj., alkohol a chlebíčky. První obložené chleby prý jedl už Napoleon, aby se nemusel vzdalovat od bitevního pole. V českých zemích chlebíčky, jak je známe dnes, objevil lahůdkář Jan Paukrt pro svého

kamaráda malíře Jana Skramlíka, který nebyl spokojen s jednohubkami.

I silvestrovská večeře postupně nabývala významu a jídlu se přikládala symbolika. Například čočka měla přinést hodně peněz, ovarová polévka s kroupami zase zdraví, selátko nebo ovar s nastrouhaným křenem a jablky měl přilákat štěstí.

Podle lidových pověr mají démoni v nocích na konci roku největší moc, proto se musí zahánět řinčením řetězů či práskáním bičem. Prostě silvestrovským rámusem. Nejen půlnoční ohňostroj patří k oslavě příchodního roku, ale také připitek spolu s přáním toho nejlepšího do nového roku.

Jelikož náš další časopis vyjde v lednu 2024 až po svátcích, připomeneme si v tomto dvojčísle i první lednové sváteční dny.

1.1. Nový rok

Od zavedení gregoriánského kalendáře v 16. století začíná nový rok 1. ledna. Před tím lidé oslavovali nový rok 25. prosince.

Lidé se odjakživa báli nejisté budoucnosti a událostí, které nemohou změnit. Proto se pomocí pověr snažili nepříjemným událostem zabránit. Ještě před silvestrovskou nocí chodily po staveních tzv. ometačky, které ometaly kamna, aby se na nich nevařilo nic nezdravého nebo jedovatého.

Nový rok měl podle pověr magickou moc a bylo možné nahlédnout do budoucnosti. Opět se hojně věštilo. Každá správná hospodyně musela mít už předem řádně čisto a uklizeno, protože na Nový rok se nesmělo uklízet a zametat, aby se nevymetlo štěstí. Věřilo se, že zapomenuté visící prádlo může přivolat smrt někoho blízkého.

Na Nový rok se k obědu jedla čočka, která připomínala peníze, a ty také měla do nového roku přilákat. K čočce se jedlo vajíčko, které symbolizuje nový život, nebo vepřové maso, které přináší štěstí. Naopak na stole nesmělo být drůbeží maso, zajíc nebo ryba, aby štěstí neulétlo, neuběhlo nebo neuplavalo.

Od 30. let 19. století si lidé posílají novoroční přáníčka nadepsaná PF s letopočtem nového roku. Zavedl je hradě Karel Chotek a těmto novoročenkám se říkalo omluvenky, protože byly posílány přátelům místo osobní návštěvy. PF znamená francouzsky Pour féliciter – pro štěstí. Říká se, že Francouzi nevědí, co znamená. Zkratka se ujala výhradně v českých zemích.

6.1. Tři králové

Podle legendy tři králové následovali hvězdu, která je měla dovést do Betléma k narozenému spasiteli, Ježíši.

Dříve i dnes za tři krále převlečené děti obcházejí domy, koledují a bílou křídou píší na domy K + M + B. Nemusí to však znamenat jejich jména Kašpar, Melichar, Baltazar, ale počáteční písmena slov v latinské větě, která znamená Kristus, žehnej tomuto domu. Koleda zpívaná třemi králi je původní, ale dříve byla zpívána 13 slok, které vyprávěly biblickou cestu tří králů.

Za minulého režimu byla tato tradice přerušena. Objevila se znovu až kolem roku 2000, kdy byla zavedena spolu s Tříkrálovou sbírkou, která slouží na pomoc potřebným. Děti převlečené za tři krále do bílých plášťů s papírovými čepicemi nadepsanými písmeny K, M a B., se zpíváním nebo recitováním koledy obcházejí domy i dnes, obdobně jako v minulosti. Jedno z dětí, v současné době Baltazar (během staletí se podoby králů měnily), je začerněné a představuje krále tmavé barvy pleti.

Vánoce 6. lednem končí, proto je někde zvykem odstrojit a uklidit vánoční stromeček. Dřív bývalo zvykem, že se druhý den ráno dřevem z vánočního stromečku zatopilo a uvařila se káva, která udělala definitivní tečku za Vánoci.

Pro naše předky znamenalo období od 6. ledna do popeleční středy období masopustu, kdy se konaly zabíjačky, zábavy a hodovalo se. Období masopustu končí popeleční středou, která je 40 dní před Velikonocí, a jelikož jsou Velikonoce pohyblivým svátkem, každý rok má jiné datum i konec masopustu.

Děkujeme paní Janě Jakusové za svolení použití jejích autorských textů, umístěných na jejím webu <https://www.ceskazceska.cz/>.

Pranostiky na prosinec známé, méně známé, pravdivé, legrační...najdete mezi nimi svou oblíbenou? Tentokrát jich máme několik k jednotlivým dnům.

1. Když mráz na prvního prosince, vyschne nejedna studnice.
3. O sv. Františku Xaveru ledový vichr fičí od severu.
4. O svaté Barboře ležívá sníh na dvoře.
4. Má-li svatá Barbora bílou zástěru, bude příští rok hodně trávy.

4. Jaké je počasí na sv. Barboru, takové bývá až do vánoc.
4. Na svatou Barboru saně do dvoru.
6. Svatý Mikuláš splachuje břehy.
6. Na svatého Mikuláše už je zima celá naše.
6. Napije-li se na Mikuláše pták z koleje, nenapije se kuň tři měsíce z řeky.
6. Prší-li na Mikuláše nebo padá sníh, bude příští rok hodně hrachu.
6. O sv. Mikuláši snížek často prší.
6. Když na Mikuláše prší, zima lidi hodně zkruší.
13. Svatá Lucie noci upije, ale dne nepřidá.
13. Na svatou Lucii jasný den, urodí se konopí a len.
16. O svaté Albíně schovej se do síně.
16. Závěj svaté Albíny zaplavuje doliny.
17. O svatém Lazaru ucpi v sednici každou spáru.
21. O svatém Tomáši meluzína straší.
23. Svatá Viktorie obrázky na okna ryje.
24. Když Kateřina po ledě už chodívá, Eva potom blátem oplývá.
24. Svítí-li na Štědrý den od deváté hodiny jasně slunce, bude krásné počasí na žně obilné, senné i otavové.
24. Je-li na Štědrý den východ slunce jasný, urodí se jarní obilí.
24. Jitřní jasně a obloha čistá, úroda hojná příští rok jistá.
24. Jasno na den Štědrý, bude hrách tvrdý.
24. Jasná noc o Štědrém dnu, mrazy lezou ke dnu.
24. Je-li na Štědrý večer nebe hvězdnaté, bude rok úrodný.
24. Na Štědrý večer hvězdičky - ponesou vajíčka slepičky.
24. Jestliže večer před Narozením Páně jasno jest, bez větru a deště, a ráno slunce jasné vychází, bude úrodný rok na víno.
24. Na Štědrý den před večerí se dává za okno miska s vodou. Zmrzne-li do rána a roztrhne-li mráz misku, ztratí se toho roku voda ve studni.
24. Padá-li na Štědrý den večer v noci sníh, urodí se mnoho chmele.
24. Padá-li na Štědrý den v noci sníh, urodí se hojně vína.
24. Je-li na Štědrý den vítr, bude úroda malá.
24. Vítr na Štědrý den od půlnoční strany, raduj se, rok bude plenný a úrodný.
24. Dvanáct nocí a dní od Štědrého večera až do Tří králů zvěstuje prý povětrnost příštích dvanácti měsíců.
25. Do vánoc není ani hladu, ani zimy.

25. Levné povětrí okolo vánoc předpovídá nám, že zima bude velmi dlouho trvati; to jest, jestli prve nemrzlo, bude potom mrznouti.
25. Lepší vánoce třesuté než tekuté.
25. Mráz na Boží narození - zima se udrží bez proměny.
25. Před vánocemi neškodí mokro osení, ale tím víc po vánocích.
25. Když vánoce obilí stromy sněhem, tak je posype jaro květem.
25. Vánoce bez sněhu přináší velikou noc sněžnou.
25. Zelené vánoce - bílé Velikonoce.
25. Vánoce v jeteli - letnice ve sněhu.
25. Jsou-li vrby o vánocích plny rampouchů, bývají o velikonocích plny kočiček.
25. Na vánoce mnoho hvězdiček, slepice nanesou mnoho vajíček.
25. Světlé hody - tmavé stodoly, tmavé hody - světlé stodoly.
25. Temná vánoční noc přinese světlé stodoly.
25. Tmavým vánocům a přátelskému koláči nikdy se neraduj!
25. Jasně vánoce - hojnost vína a ovoce.
25. O vánocích obloha čistá a hvězdná, bude úrodný rok.
25. Padá-li na Boží hod vánoční sníh, hodně obilí bude na polích.
25. Tmavé vánoce - světlé stodoly.
25. Tmavé vánoce - dojně krávy, světlé vánoce - ponesou slepice.
25. Jestli vítr o vánocích věje, jest v hojnosti dobrá naděje.
25. Na Boží hod vánoční vítr od západu přinese mor, od východu válku, od půlnoci hlad, od poledne dobrý rok.
25. Připadne-li Boží narození na čtvrtek, bude rok velmi úrodný, jenom vína bude prostředně.
25. V neděli Božího narození - teplá zima bez prodlení.
25. V pátek Božího narození - tuhá zima bez prodlení.
25. Je-li Božího narození v sobotu, bude málo ovoce, ale vydaří se žito.
25. Podle počasí dnů a nocí od Božího narození do svátku Tří králů, určuje se počasí pro dvanáct měsíců příštího roku.
25. Na Boží narození o bleší převalení.
26. Chodí-li Kateřina po ledě, chodí svatý Štěpán po blátě.
26. Svítí-li na koledu v noci měsíc, bude ve stodole hojně obilí.
26. Když je Barborka ucouraná, chodí svatý Štěpán po ledě.
26. Svítí-li na den svatého Štěpána slunce, bude drahé ovoce.
26. Když na Štěpána silný vítr bouří, vinař smutně oči mhouří.
26. Na svatého Štěpána když vítr prudce zavěje, víno před zkázou jistou se chvěje.

26. Pakli na Štěpána větrové uhodí, příští rok víno špatné se urodí.
28. Prší-li na Mlád'átka, budou děti mřítí.
28. Když se na Mlád'átka chumelí ráno, mrou toho roku děti, když v poledne, mrou lidé středních let a když večer, mrou starci.
28. Je-li na Mlád'átka mlha, mrou děti.
28. Máme-li na Mlád'átka a svatého Josefa pěkné počasí, zvednou se příští léto brambory.
31. O Silvestru papeži snížek si již poleží.
31. Na Silvestra-li větry a ráno slunce svítí, nelze nám dobrého vína se nadíti.
31. Když na Silvestra ráno sluní, v noci prudký vítr zavěje, není na vína hrubé naděje.
31. Jak byl celý rok samá voda a bláto, na Silvestra nenapadne zlato.
31. Je-li o Silvestru v noci vítr a jasno, bude dobrého vína pořídka.

..... pár slov na závěr ☺

Vážení přátelé, jistě jste si všimli mimořádného dvojčísla časopisu, věnovaného listopadu a prosinci. Od ledna 2024 budeme časopis vydávat k danému měsíci v jeho začátku, ne zpětně, touto koncepcí se k vám dostanou včas potřebné aktuální informace. Věříme, že změnu shledáte pro vás přínosnou.

Tímto se s vámi v letošním roce loučíme a už jen přejeme

Krásné a poklidné vánoční svátky, přátelé!

Narozeniny v listopadu oslavili

Jana Kröglerová
Antonie Oslejšková
Soňa Oslejšková
Radek Talman

Narozeniny v prosinci slaví

Vladimíra Čedíková
Hana Hanusová
Pavlína Matějková
Aneta Vimrová
Tomáš Bartoš
Stanislav Měchura
Jiří Talman
Miroslav Tater

Srdečně blahopřejeme!

Zpracovala: Petra Kaštánková, 12. prosince 2023